

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय

केन्द्रीय बालकल्याण समिति

“बालमैत्री शासन: बालअधिकारको सन्मान”

राष्ट्रिय बाल दिवस, २०१४

बालबालिकासँग सम्बन्धित केही तथ्याङ्कहरू पहिले र अहिले

पहिले	स्रोत	अहिले (प्राप्त पछिल्लो तथ्याङ्क)	स्रोत
सन् १९९०, १९९६ र २००१ मा शिशु मृत्युदर क्रमसँग ९७, ७९ र ६४ प्रति हजार	SOWC, Unicef	सन् २०१५/२०१६ मा ३२ प्रति हजार	NDHS 2016
सन् १९९०, १९९६ र २००१ मा पाँच वर्षमुनिको बालमृत्युदर क्रमसँग १४१, ११८ र ९१ प्रति हजार	SOWC, Unicef	सन् २०१५/१६ मा ३९ प्रति हजार	NDHS, 2016
सन् १९९० मा मातृ मृत्युदर ८५० प्रति लाख	SOWC, Unicef	१९० प्रति लाख	सन् २०१४/२०१५, विस्वास अनुमान
सन् १९९१ मा दक्ष जन्म सहयोगी (डाक्टर, नर्स वा अ.न.मी) को सहयोगमा हुने बालबालिकाको जन्म १५ प्रतिशत	NFSH 1991	५५ प्रतिशत	स्वासेवि वा.प्र. २०१५/२०१६
सन् १९९६ मा १२ देखि २३ महिनाका खोप पाउने बालबालिका (वि.सी.जी खोप ७६ प्रतिशत, डि.पी.टी.३ ५४ प्रतिशत, दादुरा ५७ प्रतिशत)	NFHS 1996	सन् २०१५/०१६ मा वि.सी.जी खोप ८७ प्रतिशत, डि.पी.टी.८१ प्रतिशत, दादुरा ७९ प्रतिशत	स्वासेवि, वा.प्र. २०१५/२०१६
सन् १९९६ र २००१ मा कुपोषण ५ वर्ष मुनिका पुड्का (Stunting) क्रमसँग ५७ र ५७ प्रतिशत, ख्याउटे (Wasting) क्रमसँग १५ र ११ प्रतिशत, उमेर अनुरूप तौल नपुगेका (Under weight) ४२ र ४३ प्रतिशत	NFHS 1996	पुड्का (Stunting) ३६ प्रतिशत, ख्याउटे (Wasting) १० प्रतिशत, उमेर अनुरूप तौल नपुगेका (Under weight) २७ प्रतिशत	NDHS, 2016
सन् २००१ र २००६ मा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसूती सेवा क्रमसँग ११ र १९ प्रतिशत		सन् २०१५/१६ मा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसूती सेवा ५८ प्रतिशत	NDHS, 2016
सन् १९९६ मा कुनै पनि खोप नपाउने २० प्रतिशत	NFHS 1996	सन् २०१५/१६ मा १ प्रतिशत	NDHS, 2016
सन् २००० मा पोलियो खोप ७० प्रतिशत	NFHS, 2000	२७ मार्च २०१४ मा पोलियो रहित देश घोषित। सन् २००५ देखि मातृ तथा शिशुमा टिटानस उन्मूलन भएको र जापनिज इन्सेफलाइटिस नियन्त्रणमा। सन् २०१९ सम्ममा दादुरा उन्मूलन गर्ने लक्ष्य।	नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालय, २०१४
सन् १९९८ मा ५-१४ वर्षका ४१ प्रतिशत बालबालिका श्रम शक्तिमा लागेका	नेपाल लेबर फोर्स सर्भे, तथ्याङ्क विभाग, १९९८	सन् २००८ मा ५-१४ वर्षका ३३.९ प्रतिशत बालबालिका श्रम शक्तिमा बालश्रमिक रहेको	नेपाल लेबर फोर्स सर्भे, तथ्याङ्क विभाग, २००८
		ईटा उद्योगमा उपत्यकामा १३ हजार ७ सय १५ र उपत्यका बाहिर १४ हजार ६ सय १८ जना बालबालिकामा सलग्न	राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका राष्ट्रिय प्रतिवेदन (२०१३-२०१५)
		५ देखि १७ वर्ष उमेर समूहका ३७.४ प्रतिशत बालबालिका बालश्रममा सम्मिलन रहेको	बहुक्षेत्रीय कल्स्टर सर्वेक्षण -MICS) २०१४
सन् १९९० मा प्राथमिक तहमा खुद भर्नादर ६४ प्रतिशत, बालिका ३१.५ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, १९९०	सन् २०१६ मा ९६.९ प्रतिशत, बालिका ९६.६ प्रतिशत	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
सन् २००१ मा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र र शिशु कक्षाको कुल भर्ना दर १३ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, २००१	सन् २०१६ मा ८२.९ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट पहिलो २०१५/२०१६, शिवि

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय

केन्द्रीय बालकल्याण समिति

“बालमैत्री शासन: बालअधिकारको सन्मान”

राष्ट्रिय बाल दिवस, २०१४

बालबालिकासँग सम्बन्धित केही तथ्याङ्कहरू पहिले र अहिले

सन् २००३ मा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र र शिशु कक्षाको अनुभव लिइसकेका कक्षा १ मा भर्ना हुने बालबालिकाको दर ७.७ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, २००३	सन् २०१५/२०१६ मा ६४.७ प्रतिशत	Education in Figures 2016
सन् २००१ मा निमावि तहमा खुद भर्नादर ३९.४५ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, २००१	निम्न माध्यमिक तह (६-८) मा खुद भर्नादर सन् २०१६ मा ८०.९ प्रतिशत, आधारभूत तह(१-८) ९१.० प्रतिशत	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
सन् २००१ मा माध्यमिक तहमा खुद भर्नादर २५.५ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, २००१	माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा खुद भर्नादर सन् २०१६ मा ५९.८ प्रतिशत, माध्यमिक तह(११-१२) १८.२ प्रतिशत र माध्यमिक तह(९-१२) ३८.९ प्रतिशत	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
सन् १९९० मा प्राथमिक तह पुरा गर्ने २७ प्रतिशत	शिक्षा विभाग, १९९०	सन् २०१५ मा ९२.२ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट २०१५/२०१६, शिवि
सन् २००६ मा कक्षा १ को विद्यालय छाड्ने दर २०.९ प्रतिशत तथा कक्षा ५ को १४.८ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट, शिवि, २००६	सन् २०१५ मा कक्षा १ को ४.८ प्रतिशत तथा कक्षा ५ को ३.५ प्रतिशत	फ्लास रिपोर्ट २०१५/२०१६, शिवि
सन् २००१ मा प्राथमिक कक्षाको खुद भर्नादर ८१ प्रतिशत		सन् २०१६ मा प्राथमिक कक्षाको खुद भर्नादर ९६.९ प्रतिशत	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
		कक्षा ३ को नेपाली र गणित विषयको औसत सिकाई उपलब्धि क्रमशः ५२ र ४५ रहेको छ भने कक्षा ५ को नेपाली, गणित र अंग्रेजी विषयको औसत सिकाई उपलब्धि क्रमशः ४६, ४८ र ४७ रहेको छ	NASA 2015, Ministry of Education
		बालविकास केन्द्रको संख्या ३६०९३ रहेको छ भने विद्यालयको संख्या ३५२२२ रहेको जसमा १०६६ धार्मिक विद्यालय रहेको	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
		कक्षा १ देखि १२ कक्षासम्मको विद्यालय विद्यार्थी अनुपात २११.४ छ भने शिक्षक विद्यार्थी अनुपात ३९.९ छ	शैक्षिक सूचना, २०७३ शिक्षा मन्त्रालय
सन् २००१ मा १६ वर्षसम्मका र १८ वर्षसम्मका बालबालिकाका क्रमसँग ४३.१३ र ४७.५ प्रतिशत रहेको	Census 2001	सन् २०११ मा १६ वर्षसम्मका र १८ वर्षसम्मका बालबालिकाका क्रमसँग ३९.८ र ४४.४ प्रतिशत रहेको	Census 2011
सन् १९९६ र २००१ मा नवजात शिशु मृत्युदर(प्रति हजार) क्रमसँग ५० र ३९ रहेको		सन् २०१५/१६ मा नवजात शिशु मृत्युदर(प्रति हजार) २१ रहेको	

SOWC: The State of the World's Children, NMICS: Nepal Multiple Indicator Cluster Survey, NFHS: Nepal Family Health Survey, NDHS: Nepal Demographic Health Survey विस्वास-विश्व स्वास्थ्य संगठन, स्वास्थ्य-स्वास्थ्य सेवा विभाग, वाप्र-वार्षिक प्रतिवेदन, शिवि-शिक्षा विभाग